

som er vedtaget her i Thinget, har Exproprieringen skullet foretages af 3 af Retten udvalgte Skjønsmænd; men i det foreliggende Forslag er foreslaaet Landvæsenscommissairer. Jeg kan ikke antage, at Landvæsenscommissairerne kunne betragtes som sagkyndige med Hensyn til Broers Bygning eller Materiales Værdi. Jeg har seet, at det er blevet anført et andet Sted, at Landvæsenscommissairerne ere mere sagkyndige og mere dannede end Folk i Almindelighed i Jurisdictionen; men jeg troer dog, det vil være det Bedste at vende tilbage til det Forslag, der er kommet fra Regjeringen.

B. Mørgaard: Ja, det er jo vel ganske rigtigt sagt, hvad den sidste ærede Taler udtalte, at nærværende Forslag er undergaaet temmelig betydelige Forandringer, siden det forelaa forrige Aar her i Thinget, men saaledes, som Sagen stiller sig for mig, forekommer det mig dog, at disse Forandringer ikke ere saa gjennemgribende, som de ved første Blik kunne see ud til, og at end eel af de Forandringer dog mere angaaer Formen end Realiteten. Det er ganske rigtigt, som den ærede sidste Taler bemærkede, at man i Udvalget var enig om forrige Aar, at Amtsraadet skulde indløse alle Broer og siden søge Regres hos Communerne med Hensyn til Broydelserne paa Biveie. Nu er det jo efter Forslaget, saaledes som det er kommet fra det andet Thing, bestemt, at Amtsraadet kun skulde indløse Broerne paa de mindre Landeveie, og Communerne paa Biveiene. Jeg troer nu ikke, at det er en Forbedring af Lovforslaget; men jeg troer heller ikke, at det er en Forandring af den Bestaafenhed, at det skulde gjøre Forslaget i den Grad flettere, at man af den Grund skulde modsætte sig dets Fremme. Som Sagen nu stiller sig for mig, saa er det een af de Forandringer, som jeg ikke lægger saa overordentlig stor Vægt paa. Hvad angaaer den Forandring, som er foregaaet med § 6, nemlig, at, hvor der er et reelt Privilegium, der skulde dette kunne afløses mod det Lybedobbelte, da er det ganske vist, at jeg, saa ofte denne Sag har været paa Bane, aldrig har villet paa tale denne Side af Sagen; jeg har sagt, at det var en Side af Sagen,

der tilkom Regjeringen at afgjøre, men har ogsaa ved samme Leilighed udtalt, at det var eet af de Forhold, som hvilede paa en svag Eiendomsret, og paa en saa løs Eiendomsret, at, var der nogetsteds Grund til at anvende et mindre Expropriationsbeløb end det 25dobbelte, kunde det nok være paa denne Sag; — forøvrigt skal jeg fortiden ikke videré udtale mig om dette Punkt. Jeg har aldrig tidligere angrebet denne Side af Sagen, men, da nu Landsthinget og den ærede Indenrigsminister ere komne overeens derom, kan jeg heller ikke have Noget at indvende derimod; — derimod, naar der er foreslaaet den Bestemmelse, at Brofornshyderne i den Commune, der overtager Broen, skulle som et Æquivalent for Overtagelsen af de nye Byrder kunne afløse deres Broforn med det 15dobbelte Beløb, da er det ganske vist, idetmindste forekommer det mig klart, at det er en Afgjorelse af Sagen, som er langt mindre fordelagtig for Dverne end den, der var bragt i Forslag af Udvalget forrige Aar. Men jeg overseer fra den anden Side heller ikke hvad der paa et andet Sted er taget Hensyn til, at man ved at tage Sagen paa den Maade undgaaer betydelige Vidtløftigheder ved Beregningen, som Afsløsningen paa den anden Maade vilde medføre, og navnlig naar Amtsraadet skulde gjøre alle disse Beregninger, som ville blive en Følge af den Enkeltes Afsløsning. Det er jo forøvrigt let at see, at Meningen paa et andet Sted hermed har været, at man troede at komme simplere til Maalet ved at skære Knuden over, hvilket ogsaa ganske stemmer med den Maade, jeg først havde bragt i Forslag her i Thinget. Uagtet det saaledes efter min Mening er en mindre fordelagtig Afgjorelsesmaade for Dverne end den, som indeholdtes i Udvalgets Forslag fra forrige Aar, saa skal jeg dog ikke af den Grund modsætte mig Forslaget.

Hvad nu angaaer den Forandring, der i det andet Thing er foretaget med § 8, angaaende, hvem der skal bestemme Erstatningens Størrelse, — det skal jo nu efter det foreliggende Forslag afgjøres af Landvæsenscommissitionen, ifødetfor at det efter det oprindelige Forslag skulde afgjøres af 3de dertil af Retten udmeldte